

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**TRACTATVS|| DE CON-||FESSIONIBVS MA=||LEFICORVM ET
SAGA-||RVM SECVNDÒ RECOGNI||tus, & auctior redditus.||
An, & quanta fides ijs adhibenda sit?||**

Binsfeld, Peter

Avgvstae Trevirorvm

VD16 B 5530

Dvbivm Hic Moueri potest. Cum nihil afficiatur nisi ad id quod suæ naturæ
conueniens & congruum est, quomodo spiritus qui carnem & ossa non
habet, delectatur peccato carnali, & appetit coire cum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-41113

& hoc Dæmonum subtilitati & potentiæ congruum intellexerunt, nec in tali Theologia est quod repræhendi à Philosopho aut Theologo possit.

DVBIVM HIC MO-
ueri potest.

Cum nihil afficiatur nisi ad id quod sue naturæ conueniens & congruum est, quomodo spiritus qui carnem & ossa non habet, delectatur peccato carnali, & appetit coire cum feminis?

HVIUS dubij difficultatem augere potest si vera libido & carnalis delectatio est in Dæmonibus, possent huiusmodi libidinem facilius explere inter seipsos, & maiori cum voluptate, cum facilè sit eis virorum & mulierum speciosissimas formas assumere & effingere, & coniunctio huiusmodi adinuicem magis esset naturalis, quàm cum viris aut mulieribus propter naturæ similitudinē, ideoq; maior esset voluptas. Hæc difficultas quærit quomodo in Dæmonibus sit peccatum carnale. In primis, sicut in Dæmonibus quantum ad reatum omnia sunt peccata, ita & peccatum carnis. Quia homines ad omnia peccata perpetranda inducunt & instigant, vt nemini au-
bium

bium est, maximè autem ad peccatum carnis, vt ex sequentibus patebit. Deinde vt ad dubium respondeamus, in Dæmonibus peccatum carnis non potest esse secundum affectum. Nam illa peccata tantùm sunt in Dæmonibus, ad quæ spiritualis creatura afficitur, vt nunc probatum est; sed spiritualis creatura non afficitur ad ea, quæ sunt carnis & corporis, cum simile delectetur simili. Delectantur autem admodum libidinum & voluptatum turpium fordibus, vt tradunt Cassianus loc. cit. & S. August. in lib. 4. de Ciuitate Dei, cap. 27. quod contingit, non quod ipsi afficiantur carnali turpitudine, sed ex inuidia, qua genus humanum prosequuntur, eique inuident felicitatem, quam ipsi perdiderunt. Peccata autem præstant impedimentum, ne homo finem suum vltimum, videlicet beatitudinem cõsequatur: præcipuè tamen fornicatione siue actu carnali & idololatria delectantur, secundum Glossam Leuitici 18. super illa verba. Ne polluamini in omnibus his, quibus contaminatæ sunt gentes, &c. Quia in his & corpus & anima maculatur, & totus homo. Omne enim peccatum, quodcunque fecerit homo, extra corpus est. Qui autem fornicatur, in corpus proprium peccat. 1. Corinth. 6. Aliam rationem adiungere possumus: peccata carnalia, & turpes voluptates cum carne hoste animæ exercentur, diutius hærent,

rent, & exercitio magis trahunt. Sicut enim per opera virtutis & pietatis frequentata homo efficitur pius & spiritualis: Ita per carnis actus voluptatis facta continuata totus redditur carnalis, & ita non facile relinquit hoc peccatum, & quò diutius perseverat, eò magis se implicat, & vehementis libidinis vinculis fortius stringit. Quod inimico, qui semper quærit, quem deuoret, optimè constat.

Dubitare quispiam etiam hic possit.

Quod non videantur mulieres, aut viri commercium cum Dæmone habentes, aliquam voluptatem, aut delectationem in tam fædo actu percipere, ideoq; cum non expetere. Cum Dæmon utpote corpore & carnis substantia carens non seminando possit concurrere ad coitum. Ante omnia certissimum est Dæmonem posse inflammare carnem ad libidinem ut homo quasi amore ardeat. Halitus enim eius ardere facit prunas, ut Iob ait. Hinc & spiritus fornicationis quidam dicitur, Osee 4. Spiritus fornicationis decepit eos. Sic legitur apud S. Gregorium lib. 2. Dialog. cap. 2. in vita S. Benedicti, quod viro sancto soli existenti apparuit tentator. Nam nigra paruaque avis, quæ vulgò merula nominatur, circa eius faciem volitare cœpit, eiusq; vultui importunè insistere, ita ut manu capi possit, si sanctus vir

vir

vir capere voluisset, sed signo crucis facto recessit auis. Tanta autem carnis tentatio, aui eadem recedente secuta est, quantam vir sanctus nunquam fuerat expertus. Quandam namq; aliquando sceminam viderat, quam malignus spiritus ante eius mentis oculos reduxit: tantoq; igne serui Dei animum in specie illius accendit, vt dum in eius pectore amoris flamma vim caperet, etiam penè deserere eremum voluptate victus, deliberaret.

Tunc subito superna gratia respectus, ad semetipsum reuersus est: Atq; vrticarum & verprium iuxta densa succrescere fruteta conspiciens, exutus indumento nudum se in spinarū aculeos, & vrticas proiecit, ibiq; diu volutatus, donec corporis vulnera animæ vulnus curarent. Cumq; pænalter bene foris arderet, extinxit quod intus illicitè ardebat. Si autem Dæmon tanta facilitate potuit ignem libidinis incendere in viro sancto, qui vitam in omnia austeritate, continentia, & munditia in solitudine agebat: Quid faciet in suo pecore, cui semper infidet & assistit, quodq; tam scedissimo actu sapius libidinis æstus inflammat? Simile refert Vincentius in speculo historiali, ex vita Basilij Magni, cuius tempore diues quidam vnicam habebat filiam, quam consecrare Deo statuerat: Quam seruus diuitis in conjugem desiderans, & habere non valens, adiit maleficum, qui Dæmonem inuocauit, & fornicatio-

nicationis spiritum mitti obtinuit ad filiam,
 quam accendit ad eò libidine, vt in terram vo-
 lutata clamaret, se propter seruum torqueri,
 & pro liberatione sui seruo in coniugium tra-
 di à patre peteret. Magna sanè est Dæmonis
 subtilitas, & in carnem occulta operatio, qua-
 re mouere potest carnem ad titillationem, vt
 pruriat, ac concitare spiritus & sperma ad libi-
 dinis fomenta. Tamen hoc naturalis ratio di-
 ctat, quod vir maiorem delectationem expe-
 riatur coeundo cum succubo, quàm mulier
 cum incubo. Quoniam maior est abundantia
 seminis & naturalis vigoris in eo: & cum se-
 men cum concupiscentia & delectatione re-
 soluatur, vbi plus est de femine, ibi maior re-
 solutio, & ex consequenti intensior libidinis
 ardor. Non tamen negandum est fœminam et-
 iam ex eadem caussa sentire in tam fœdo actu
 delectationem: quia licet semen mulieris im-
 perfectum sit, propter imperfectionem virtu-
 tis fœminæ, naturalemq; sexus debilitatem,
 maximè cum etiam sanguis menstruus semi-
 nis quantitatem diminuatur, tamè cum quadam
 concupiscentia etiam resoluitur, vt rectè tra-
 dit S. Thomas in 3. parte. q. 31. artic. 5. ad vlti-
 mum. Quod rectius intelligitur, & magis
 physicum est, si quorundam medicorum sen-
 tentiam teneamus contra Aristotelem lib. 1. de
 generat. animalium, cap. 19. in fine, & li. 2. c. 4.
 & 5. & Auerroem 2. Colliget: cap. de iuuamen-
 tis

tis testicularum : Qui tradunt fœminam fe-
 minando non actiuè cōcurrere ad generatio-
 nem, sed menstruum in fœmina proportiona-
 biliter respondere semini in viro. Quare re-
 fert Aristoteles mēstrua esse in fœminis, quod
 sit in maribus genitura, nec fieri posse, vt dua
 simul secretiones feminales agantur. Ideò fe-
 men fœminæ non conferre ad generationem,
 nam si semen esset, menstrua non essent. Id ta-
 men hīc notandum ex Auerroë, quod etiam
 Magnus ille Theologus, Guilielmus Parisien-
 sis exemplis & experiētijs confirmat, loco ci-
 tato, facillimè ex receptione qualicunq; semi-
 nis fœminam concipere, & attrahere semen
 virile : quod magis confirmat communem
 Theologorum sententiam, quod mulier De-
 mone procurante possit generare. Addit in
 rei confirmationem Auerrois, se nouisse fœ-
 minam in vicinia cohabitantem probis mo-
 ribus, & fidei integræ, quæ iureiurando con-
 firmarit, concepisse infantem, femine ex bal-
 neo attracto, quod profudisset lasciuens.
 Contrarium tamen, quod semen mulieris ex-
 cernatur & actiuè concurrat ad generandi ef-
 fectum, tenent Galen. li. 2. de semine siue sper-
 mate. & lib. 14. de vsu partium corporis huma-
 ni. Auicenna doctrina quinta Fen primæ pri-
 mi, & lib. 9. de animalibus cap. 3. Albertus lib.
 15. de animalibus, propè finem. In quam sen-
 tentiam, tanquam magis Phisicam descendit
 etiam

etiam Theologi. Guilhelmus Parisiensis loco citato. Scotus in 3. sentent. d. 4. latissimè Cardinal. Caietanus in 2. 2. S. Thomæ, q. 154. artic. 12. & ostendit etiam esse sententiam S. Thomæ: Franciscus Ferrariensis super cap. 11. lib. 4. S. Thomæ contra gentes, & alij alibi. Horum doctorum sententia, quam verissimam puto, est quod semen mulieris dependenter concurrat cum causalitate viri, ita ut utrumque sit necessarium ad generationem. Et profectò ut rectè Caietanus docet, multum obstat opinioni Aristotelis, quod natura posuit veneream magnam delectationem in resolutione seu emissionem feminis in muliere. Cùm enim natura agat propter finem, ita quod ex finali causa optima sumatur ratio in naturalibus, consequens est, quod natura apposuerit delectationem in tali semine propter bonum speciei conseruandæ, sicut in seminatione viri. Et cùm manifestè appareat, quod est delectatio non sicut in cõfricationibus & alleuiationibus naturæ, sed venerea, adeo ut sensibilibiter quietet concupiscentiam veneream in mulieribus: non est consentaneum rationi, quod huiusmodi seminatio sit excrementũ vteri, sed quod sit à natura ordinata ad conseruationem speciei. Delectatio enim venerea ex propria ratione ad actus generationi deseruiens spectat, & illos cõsequitur. His accedit pro confirmatione opinionis Galeni, quod ut ipse & alij tradunt,

& veritas est, quod mulieres patiantur pollutionem, & committunt peccatum mollitiei, cuius ipse contrarium existimaui, & respondi aliquando cum Theologiam in monasterio Prumiensi docerem, motus auctoritate & Philosophia Aristot. sed lecto Galeno & eius fundamento, & historijs Sanctorum, & de illusionibus mulierum, adhæsi Galeni sententiæ. Mouet etiam ad confirmationem huius doctrinæ: secundum leges & iuris peritos, in foro ciuili mortis pœna imponitur mulieribus iniuicem in libidinis & veneris actum prorumpentibus, & se corrumpentibus: aut, ut quidam loquuntur, se mutuò subagitantibus, ut text. est in L. fœdissimam, C. ad L. Iuliam de adult. secundum vnum sensum. Gloss. Salyc. & Godfr. ibidem, & Cynus dicit quasdam mulieres fœdissima nequitia tentari, quæ libidinem suam exercent in alias mulieres, easq; insectantur ut viri. De hac mulierum libidine Nicolaus Boërius in decis. 326. num. 13. Damhauderus in rerum criminal. praxi cap. 96. num. 10. Iulius Clarus lib. 5. senten. Recept. Juris, §. Fornicatio. num. 28. Rationes Aristotelis contra Galeni & Theologorum sententiam soluit Caietan. loco citato. Ex his ergo elicitur, non esse difficile Dæmoni, in muliere commouere libidinem & voluptatem, etiam si ipse è sua propria substantia nullum semen secernat. Vnum hic notandum singulare ex Guilhelmo Pa-

mo Parisiens. occasione illius dicti S. Pauli i. Corint. ii. Mulier debet velare caput suum, & propter angelos: hoc quidem intellexerunt de angelis malis, quorum libidinem opinantur vehementer prouocari ac inflammari pulchritudine muliebrium capillorum: & sic incubi magis infesti sunt mulieribus pulchros crines habentibus. Quod contingit Deo iuste permittente, propter vanitatem, pompam, complacentiamq; inanem talium mulierum: Aut enim in cultu & tinetura crinium cura nimia intédunt: aut sua pulchritudine alios in suam libidinem inflámare consueuerunt: aut in eis insolenter gloriántur. Et forsitan, ait, ad terrorem diuinę bonitatis, prouidentia hanc tentationem à malignis spiritibus eas pati sinit, vt ab huiusmodi cultu desistant, timentes viros ad suam libidinem inflammare, dum ipsos Dæmones ad eam instigare & prouocare videntur.

Postremò, in maleficorum & fagarum cum Dæmone coitu, etsi possibile sit ad procurationem Dæmonis in casu sequi generationem, iuxta Theologorum sententiam, tamen communiter non fit: cum Dæmon non tam intendat generationem, quàm spurcitiam eorum: nec verum infundit semen, sed alium humorem, aut saltem semen suo calore naturali destitutum, vt confessione ferè omnium, qui in Germania, Gallia & Italia, & alibi in tali crimine

mine depræhensi sunt, didicimus. De quibus multa exempla Bodinus lib. 2. cap. 7. & aliqua Grilland. & DD. Mallei maleficorum. Et apud nos omnis ætatis vtriusque sexus & status homines confitentur, se expertos hanc fœditatem cum suis circumstantijs. Et qui negat omnis ætatis & sexus in hoc fœdus recipi: etiã bis duo, quatuor facere, inficiari audebit, vt verbis Thomæ Erasti vtar. Et vt ex nostris aliqua subscribam: Ioannes Cuno prima vice, quando fidei & Deo abrenũciauit, matre verba prædicente, & celebratis nuptijs, vt vocat, rem venerẽã habuit cum sua Amasia, quã Capribarbam nominauit. Mater huius iuuenis, Meisenbeins Anna/primavice, adiacente proprio marito, & eo dormiente, cum suo Sedderhans actum carnalem consummauit, & experta est non semen naturale, sed frigidum, & post tres dies idem Amasius nocte redijt, & iterum fœdum actum repetijt, tunc vir adiacens excitatus interrogauit, quid rei & tumultus esset in cubiculo? Cui ipsa respondit, spectrum fuisse, & virum ad se venisse. Tunc maritus: Si scirem te ex numero talium personarum esse, nunquam mihi amplius condormires. Deinde in loco conuentus dicto Hegenroderheide/ nigram materiam, aptam ad vnctionem, mulieri dedit, quam in nomine Diaboli mariti dormientis auribus imponeret, vt profundius dormiret. Nemo miretur hoc

hoc factum in præsentia mariti: simile enim legimus in vita S. Bernardi lib. 2. cap. 6. Erat, vt narrat, in regione illa misera mulier, quæ à quodam petulante Diabolo vexabatur. Habebat autem virum tam execrabilis commercij prorsus ignarum. Abutebatur igitur ea etiam in eodẽ lecto, cubante marito, inuisibiliter impurissimus ille adulter, & incredibili vexabat libidine. Sex annis latuit malum, nec detexit mulier tantũ crimẽ. Septimo verò anno cõfusa est in seipsa, & expauit, tum propter colluionem tam continuę turpitudinis, tum propter timorem DEI, cuius iudicio singulis momentis timebat intercipi & dånari. Confugit ad cõfessiones, peragrat ad loca sancta, sanctorum implorat suffragia, Eleemosynas largitur: quotidie, vt prius, & importunius à dæmone infestatur. Deniq; in publicũ scelus effusum est. Quo audito & cognito maritus eius contuberniũ execratur. Interea vir Dei S. Bernard. cum comitatu suo aduenit, cuius aduentum infelix mulier vt intellexit, accessit ad eius pedes tremebunda se proiecit, aperiens cũ lachrymis horribilẽ passionem, & ludificationem inueteratã, & quod nihil ei omnia profecissent, quæcunq; fecisset. Addidit, sibi ab oppressore aduentũ eius prædictum, & minaciter interdictũ, ne ante eius præsentia veniret, quia nihil ei prodesset, & ipse recedẽte Abbate, qui fuerat amator, crudelissimus fieret persecutor

Vir Dei hæc audiens, blandis mulierem verbis consolatur, & de cælo promittens auxiliũ, præcepit vt die altera (iam enim nox instabat) confidens in Domino reuerteretur. Reuerſa manè, cùm viro Dei blasphemias & minas, quas eadem nocte ab incubo suo audierat, retulisset: Ne cures, inquit vir Dei, minas eius, sed vade, tolle baculum hunc nostrum, & pone in lectulo tuo, & si quid potest, agat. Egit mulier quod iussum fuerat, & recubans in lectulo suo, signo crucis munita, iuxta se baculum ponit. Adest ille continuò, sed nec ad cõfuetum opus, nec ad ipsum cubile præsumit accedere: minatur tamen acerrimè, quod discedente viro Dei, ipse in eius supplicia reuerteretur. Instabat dies Dominica, & voluit vir Dei per edictum publicum Episcopi populum in Ecclesiam conueniri. Cùm maximus populus conuenisset, inter Missarum solemniam, comitantibus Carnotensi & Nannetensi Episcopis ambonem conscendit, & vt omnes, qui in Ecclesia erant, accensas candelas in manibus tenerent, locuturus edidit. Quod & ipse cum Episcopis & clericis faciens, inauditos Diaboli ausus publicè aperit, & fornicatorem spiritum, qui in tam horrenda inquinamenta etiam contra naturam suam exarserat, cum omnium fidelium, qui aderant, subscriptione anathematizat, & auctoritate Christi tam ad illam, quàm ad omnes mulieres deinceps interdi-

terdicit accessum. Extinctis itaq; sacramentalibus illis luminibus, extincta est tota virtus diaboli, & mulieri post confessionem communicanti, nunquam postea inimicus apparuit.

Cæsarius etiam sui temporis exempla producit, lib. 3. seu distinct. cap. 8. Bonnæ, ait, in paræcia S. Remigij ante paucos annos sacerdos quidam fuit, Arnoldus nomine, filiam habens speciosam, quam nimis diligens, quia pulchra erat, propter iuuenes, & maxime Canonicos Bonnenses, ei custodiam tantam adhibuit, vt quoties de domo exiret, in solario domus illam clauderet. Die quadam apparès ei Diabolus in specie viri cœpit animum eius in amorem suum intus suggestione latenti, foris locutione blandienti, inclinare. Quid plura? Persuasa misera & corrupta, sæpius postea Dæmoni ad suam perniciem consensit. Vna dierum sacerdos solarium ascendens, filiam gementem flentemque inuenit: à qua causam doloris vix extorquere potuit. Confessa est patri, quod delusa esset à Dæmone, & oppressa, ideoq; se meritò dolere: Quæ etiam ita dementata est, & alienata à sensu, tum ex dolore, tum ex diabolica operatione, vt vermiculos, quos de sinu colligebat, in os mitteret & masticaret. Tristis effectus pater, misit illam trans flumen Rhenum, sperans eam ex mutatione aëris aliquid posse meliorari, & ob fluminis

P § inter-

interpositionem ab incubo dæmone liberari.
 Transmissa puella, apparuit dæmon sacerdoti,
 apertis ei vocibus dicens: Male sacerdos, quare
 abstulisti mihi vxorem meam? Malo tuo hoc
 fecisti: Et mox trufit eum in pectore tam va-
 lidè, vt sanguinem vomens, tertia die more-
 retur. Huius rei est testis Abbas noster, testis
 etiam Gerardus monachus noster, aliquando
 Bonnenfis Scholasticus, quibus res benè inno-
 tuit. Sic ille. Aliud ibidem etiam adducit cap.
 10. Prumiæ Scholasticus quidam fuit, Ioannes
 nomine, vir quidem literatus, sed leuis & lu-
 bricus. Isti, sicut de eo dicebatur, & sicut ab
 Abbate eiusdem monasterij audiui, fœmina
 quædam promiserat, quod tali nocte ad eum ve-
 niret. Noctè condicta, illa quidè non venit, sed
 in eius specie, confimiliq; voce diabolus cleri-
 ci lectum ascendit: quem putans fœminam benefi-
 bi notam, cognouit eum. Manè surgens, cum
 dæmonem, quem fœminam esse putauit, egredi
 compelleret: Respondit ille: Cum quo putas
 te hac nocte iacuiffe? Cumq; ille diceret, Cum
 tali fœmina Respondit dæmon, nequaquam,
 sed cum diabolo. Postremò satis etiã memo-
 rabile est, quod longè ante hos in hominũ no-
 titiam duxit Sozomen. apud Tripartitam lib.
 8. c. 1. de Apelle heremita, & fabro ferrario, qui
 cum nocte quadam pristinum opus exerceret,
 apparuit ei dæmon sub vmbra, vt loquitur So-
 zomen. siue forma speciosæ mulieris, inuitans
 cum

eum ad libidinis actum, nec non ad labefactam vitæ & corporis, quam diu coluerat, puritatem. Statim ille ferrū quod elaborabat, è fornace extrahens, in faciem eam percussit. Tunc dæmon stridens & ingemiscens, procul au fugit. Sed & in vita S. Catharinæ filiæ B. Brigitte, apud Surium tom. 2. 22. Martij. in actis vitæ, c. 16. legitur filiam quandam magnæ dominæ, viro orbatam, grauissimè infestatam à dæmone nocturno, à quo S. Catharinæ saluberrimis & pijs consilijs fuit liberata.

Ex his & alijs scriptorum antiquorum monumentis constat nunc similia opera Dæmonem facere, qualia temporibus Augustini, Bernardi, Guilhelmi Parisiensis, & aliorum, qui nos multo tempore præcesserunt, nec aliquid noui confiteri nostros maleficos, quod ab hoste maligno olim non fuerit factum: formam & pellem benè mutat, sed non mores, malitiam ac fallaciam. Et sic semper in hoc negotio, sicut in alijs, verum manet illud Ecclesiastes cap. 1. Quid est quod fuit? ipsum quod futurum est. Quid est quod factum est? ipsam quod faciendum est. Nihil sub sole nouum, nec valet quisquam dicere: Ecce hoc recens est, iam enim præcessit in seculis, quæ fuerunt ante nos. Libet adhuc ad propositum vnum ex nostris addere in dictorum confirmationem. Anno Domini 1589. 15. Iulij extremo supplicio est affecta, malefica

malefica

malefica quædam nomine Maria, ex pago S. Medardi, prope Monasterium S. Matthiæ, extra ciuitatem Treuirensis, qui pagus subest iurisdictioni monasterij. Hæc quam primùm crimen & maleficia sua confessa fuit, cùm iam Prætor, Scabini adiuncti & notarius, qui eius examini præerant, discessissent relicta ea in custodia, valdè malè fuit verberibus excepta ab amasio, & qui antea fuerat amator, vt minatus etiam fuit mulieri in vita S. Bernardi, crudelissimus factus est persecutor, quia veritatem rei gestæ Iudici & scabinis aperuerat, & iterum ad Deum redire statuerat. Inimicus nec dum verberibus contentus, sed etiam linguam è faucibus vi eruere, & ipsam mulierem iugulare contendit, nisi nuncius superuenisset, quem ob Dei amorem mulier rogauit, vt ei sacramentalem & benedictam candelam communicaret. Scabini & notarius regressi ad ipsam, linguam ore prominètem, & quasi extractam viderunt, & omninò tremebundos gestus in muliere animaduertunt. Hæc mulier inter reliqua confessionis puncta confessa est, quod cùm semel laboraret menstruo, Amasius nomine Beelzebub ad ipsam venerit, volens venerem exercere, & eam menstruo laborantem cognoscens noluerit commercium habere, sed Phoë dixerit discedendo. Exempla quæ hactenus exactis inserui, & postmodum inserturus sum, autentica sunt, & scripta, subscriptaq;

taq; manibus notariorum eorum, qui ea corā criminalibus iudicibus siue præfectis locorum, & aliquibus semper scabinis in examine adiunctis in notam receperunt.

6. Conclusio. *Malefici ope diabolica adiuti possunt impedire vim generatiuam inter coniuges, vel alias personas.*

Malefici vim generatiuā coniugum impedire possunt ope demonum.

PATET ex iure canonico in titulo de frigid. & malefic. & 33. q. 1. cap. Si per sortiarias. Et ratio est manifesta. Potestas Dæmonis est maior potestate hominis, sed opere humano potest aliquis fieri impotens ad carnalem copulam, vt per castrationem, ructionem, herbas, vel medicinas. Sic tenent communiter Theologi in 4. sentent. distinct. 34. Canonistæ in titulo de frigid. & malefic. & in d. 33. q. 1. c. Si per Sortiarias. Potest autem tale impedimentum poni, vel impediendo corpora, ne mutuo appropinquent, vel adhibendo occultè virtutes rerum, quas Dæmon optimè nouit ad hoc validas; vel turbando imaginationem & phantasiam, ita vt reddat alterum cōiugum exosum: vel prohibendo missionem spirituum ad mēbra, in quibus est virtus motiua & seminatiua; & alijs modis, qui sunt Dæmonibus cogniti, nobis autem occulti. Legendus super hac materia Paludanus in 4. sentent. dist. 34. q. 2. art. 3. Malleus malef. 1. part. q. 8.

Quare

Quare autem Diabolo potius potestas tribuatur circa vim & actum potentia generatiua, quam in alijs actibus, hanc post S. Thomam in 4. dist. 34. quidam rationem reddunt, quia corruptio peccati prima per quam homo factus est seruus diaboli, in nos per actum generatiua deuenit, ideo maleficij potestas permittitur diabolo à Deo in hoc actu magis, quàm in alijs: Sicut in serpentibus magis ostenditur virtus Maleficiorum, quàm in alijs animalibus, quia per serpentem diabolus in primis mulierem tentauit. S. Bonauentura in d. d. 34. artic. 2. q. 2. in sol. argument. clarius, licet ferè in eundem sensum tendat, respondet, quod sicut Diabolo permessa est à Deo potestas super serpentes magis, quàm super alia animalia, in prioris facti memoriam, vnde plus per incantationes serpentes quàm aues capiuntur: sic quia actus ille scilicet potentia generatiua vitiosus est, & quodammodo foetens, & vt plurimum coniunguntur homines ad illum actum libidinosè, ideo diabolus plus habet ibi posse, & plus ei permittitur, & hoc probatur exemplo Scripturae, & auctoritate, quoniam dicitur in Thobia, quod demonium nomine Asmodæus virum in lecto interfecit, non in conuiuio. Sic Bonauentura. Quid autem loco remedij in hoc casu adhibendum, in d. cap. Si per Sortiarias declaratur. Si per Sortiarias, ait canon, & maleficas concubitus

bitus non sequitur, hortandi sunt quibus illa
 eueniunt, vt spiritu contrito & humiliato
 DEO & sacerdoti de omnibus peccatis Con-
 fessionem faciant, & lachrymis, atque elee-
 mosynis, orationibus & ieiunijs domino sa-
 tisfaciant, & per exorcismos, ac cætera Eccle-
 siasticæ disciplinæ munimina ministri Eccle-
 siæ tales sanare procurent. hæc ibi. Hinc nullo
 modo licitum est accedere maleficum, aut
 magum pro dissolutione talis maleficij, vt in
 hac specie S. Thomas in d. d. 34. q. 1. art. 3. S. Bo-
 nauent. vbi suprâ. Maior in ead. d. q. 2. S. Anto-
 nin. in 3. part. tit. 1. cap. 12. §. 3. Turrecremat. in
 d. cap. Si per Sortiarias. Malleus maleficor.
 in 2. part. & secundo princip. & alij alibi com-
 muniter tradunt: Quod etiam verum est,
 si maleficus paratus esset ad soluendum, pro-
 ut communis & vera sententia tenet contra
 Angelum in verb. Superstitio. §. 13. post Au-
 reol. in d. d. 34. q. 2. Allegat etiam Angelus
 pro se Scot. in ead. d. qui tamen aliter sentit,
 nempe licitum esse tollere maleficium sine
 maleficio, per remotionem signorum, si quæ
 posuisset maleficus in aliquo loco, quæ essent
 pacta & symbola infidelis amicitia inter ma-
 gum & Dæmonem. Quod non solum Sco-
 tus, sed etiam Gabriel in 2. dist. 8. q. 2. artic. 4.
 dub. 2. Syluest. in summa verb. Maleficium, q.
 8. Caietan. & Aurea Armilla ibidem. Nauarr.
 in Manuali confessor. cap. 11. num. 29. & alij ali-
 bi fa-

bi fa-

bi fatentur. Ex dictis sequitur cum maximo animæ periculo maleficium curasse aduocando magum, eum, cuius meminit Paulus Griland. de Sortilegijs, lib. 2. q. 6. à num. 15. & casum in hunc modum refert. In agro Sabinensi in quo hæc maleficarum secta plurimum inuauit, & de præfenti quoq; magna ipsarum copia reperitur. Quidam vir egregius, literatus, & illæfæ conditionis & famæ, qui in vno ex oppidis illis ortum habuit, licet modò sit senex, quadam die à quinquennio citra mihi retulit, quod ipse dum erat in flore senectutis suæ tempore, quo sponsam duxit ad matrimonium consummandum, opera & ingenio cuiusdam maleficæ mulieris, quã mihi nomine proprio declarauit, maleficiatus fuit, & adeò fortiter apprehensus dicto maleficio fuit quod cum vxore ea nocte, & postea per multos dies nullum penitus debitum reddere potuit, ex quo habebat maximam verecundiam, nunquam cessabat admirari, considerãs, quod prius erat perquam validus in simili actu carnalis copulæ, ex quo maximam solitus erat habere delectationem : tunc verò contrã, adeò quod sua misera vxor, eiusq; parentes reclamare cœperunt, primò priuatim putantes, postmodum durante impedimento deuenire ad matrimonij separationem, adeò quod iste sponsus pro dolore ac verecundia, quasi demens & desperatus euaserat : & multos medicos

cos conuocauit, vt liberaretur ab ipsa infirmitate & impedimento, & nihil proderant sibi: demum quidam senex ipsum consuluit, vt mitteret in quibusdam montibus, altis pro quodam magno & solemnibus magistro, qui vocabatur magister magnæ experientiae: qui in veritate erat solemnis magus & maleficus: Qui quamprimum vidit ipsum sponsum, cognouit illius infirmitatem, & breui tempore illum liberare spondit vna nocte tantum, & iussit quod dormiret illa nocte cum vxore, & prius exhibuit quoddam poculum, dum volebat ire dormitum, & præmonuit ipsum, eiusque vxorem, ne illa nocte munirent se signo crucis, neque timerent aliquo pacto, si aliquid ea nocte viderent, vel audirent: quia non poterant sibi nocere. Qui maleficiatus, cupiens multum ab ipso maleficio liberari, omnia ad vnguem seruauit. Quinta autem noctis hora, vel circa, cepit audire maximos tonitus, pluias tempestuosas, & fulgura quàm maxima, deinde terræ motus adeò terribiles, quod tota domus quassabatur à ventis terræ motus: deinde audiuit voce humana quosdam magnos vulatus & clamores, & auertens oculos, vidit in camera plus quam mille, vt apparebat, ad inuicem certantes, & vnguibus, pugnis, & calcibus crudeliter pugnantes, & lacerantes alterius facies & vestimenta tota, inter quos vidit mulierem quandam, quæ erat alterius oppidi

Q vici-

vicini, & dicebatur quod erat malefica, de qua ipse sponfus multum suspicabatur, ne ab ea pollutus fuisset, quæ ultra omnes maioribus gemitibus & vlulatibus cruciabatur, & crines faciemque suam totam vnguibus lacerauerat, propter quæ ipse maleficiatus dixit, quod aliquantulum pertimuit à principio dubitans, ne quid mali sibi accideret: deinde recordatus de monitionibus magistri assumpsit vires: vxorem verò semper tenuit sub pannis absconditam, ne ista videret: postquam verò ita certauerant per mediam horam, vel circa, ingressus fuit magister in camera prædicta, & erat tunc circa mediam noctem. Ad cuius ingressum omnes illi pugnantes vna cum muliere ipsa statim disparuerunt, & penitus abierunt. Ipse autem magister accessit ad ipsum maleficiatum, & illius humeros tetigit manu perfricando aliquantulum dicendo quod non dubitaret amplius, quia iam liberatus erat: & illinc discessit. Post cuius discessum maleficiatus sentit paulatim calorem quendam in renibus & lumbis, & ita liberatus vxori debitum reddidit, & postmodum optimam prolem vtriusque sexus cum vxore recepit: & ego quosdam ex suis filijs noui, & allocutus fui cum eius vxore tunc vetula, quæ omnia prædicta ingenuè fassa est, dicens, quod nunquam diebus suis grauiori fuit pulsata timore, quàm nocte illa. Sic Grilland. Hic

certè curationis modus planè fuit diaboli-
cus, vt apertè colligitur ex omnibus adiun-
ctis. Quomodo autem impotentia coeun-
di maleficio procurata matrimonium im-
pediat, vel non, tractant D. Thomas, Bo-
nauentura, Paludanus, & alij Doctores,
cum Magistro, in 4. d. 34. & canonum pe-
riti in tit. de frigidis & malefic. & Summi-
tæ in verb. Matrimonium, de impedimentis.

7. Conclusio. *Malefici auxilio de-
monum possunt morbos inferre, homines
suis incantationibus interficere, & pecora
occidere.*

*Malefici est
hominibus
quàm peco-
ribus mor-
bos & na-
cem inferre
possunt.*

CONSTAT in primis ex historia Iob. 2.
ca. quem percussit vlcere pessimo à plan-
ta pedis vsque ad verticem. Et in Euangelio
Luc. 13. & Marc. 9. dæmon reddidit hominem
surdum & mutum. Et S. Augustinus in lib.
de diuinat. cap. 6. testatur sæpè accipere pote-
statem morbos immittendi, & aërem vician-
do morbidum reddendi. Idem patet ex L.
Multi. C. de malefic. & Mathemat. Multi, (ait
lex) magicis artibus vsi elementa turbare, vi-
tas infantium labefactare non dubitant, &
manibus accinctis audent ventilare, vt quis-
que suos conficiat malis artibus inimicos: hos
quoniam naturæ peregrini sunt, feralis pestis
absumat. Efficiunt autem talia malefici siue ve-
nefici,

Q 2

nefici,

venefici, caussis naturalibus, veneno, intoxicationibus, herbis, alijsq; medijs, quæ multis modis norunt præparare, & cautissimè applicare.

Narrant quidam, quod Auerroës Auicennam intoxicauerit, ponendo toxicum super folia libri, quem Auicenna solitus fuerat legere: quanto magis diabolica ars nouit omnia occultissimè adhibere? De huiusmodi herbis, quibus homines solent necare, mentio fit. In L. 3. §. adiectio. & seq. ff. ad legem Corneliam de sicarijs & veneficis. Eiusmodi sunt cicuta, Salmandria, Aconitum, Pintuocarpus, siue Pytiocampas, Bobustrum, Mandragora & Cantharides. Aliquãdo inficiunt etiam aërem circumstantem, quem homo respirãdo attrahit. Aliquando insidiantur dormientibus. Familiare autem est maleficis vetulis, vt infantes & tenellos pueros fascinent. Hoc autem efficitur quandoq; vt Doctores tradunt, ex forti imaginatione hoc modo: fortis imaginatio immutat corporis coniuncti spiritus, & hinc immutatio spirituum maximè fit in oculis, ad quos subtiliores spiritus perueniunt. Oculi autem inficiunt aerem continuum, vsq; ad determinatum spacium: quomodo specula noua & pura ex aspectu mulieris menstruatæ, vt tradit Aristoteles in lib. de somno & vigilia, maculis inficiuntur. Sic etiam anima vetula vehemètissimè ad maleficium concitata, aspe-
ctu v

Et venenoso, & noxio corpus tenerum infan-
tis inficit. Contingit etiam ad talem effectum,
malignum spiritum ex pacto concurrere, &
occulte lædere infantem.

8. Conclusio, *Magi & malefici pos-
sunt multos morbos curare, quibus nulla
medicorum scientia mederi valet, non ta-
men omnes.*

PROBATVR prima pars: quia vtuntur arte
Dæmonum, qui præstant naturæ subtilita-
te, & longa rerum experientia: & multo rectius
omnibus medicis norunt rerum naturalium
virtutes & causas. Sic Plinius lib. 24. cap. 17.
variarum meminit herbarum, quibus Magi
vel ad morbos depellēdos, aut etiam inferen-
dos, vtuntur: quæ quia hominibus sunt ignotæ,
& velocissimæ operationis, plurimum admi-
rationis adferunt nescientibus. Ad idem facit
ratio S. Thom. in qq. disputatis de potentia, q.
6. art. 3. Sicut ars, quæ imitatur naturam, potest
quædam, quæ natura nequit efficere: ita dæmo-
nes multa facere possunt, quæ & præter huma-
num ingenium, omnem artem, & solitum na-
turæ cursum sunt.

Patet etiam secunda pars, quod non pos-
sint curare omnes morbos: Quia quicquid
possunt in hac arte, hoc efficiunt per applica-
tionem causarum naturalium: sed hæ non

Q 5

pos.

possunt curare omnem morbum, maximè se-
nectutis.

Dices: Si Dæmones tantæ sunt subtilita-
tis in naturalibus, possent ne protrahere vi-
tam hominis ad octingentos, vel nongentos
annos, sicut olim homines viuebant? Respon-
detur, quod non: quia per intemperantiam &
ignorantiam hominum natura est valdè cor-
rupta, & morbis infecta: & res naturales, præ-
sertim cum etiam terra deficiat à prima sua
integritate, non sunt tanti vigoris & virtutis,
sicuti in principio creationis. Statim post re-
rum creationem, ex diuina dispositione, om-
nia erant maioris perfectionis: complexio
hominum fortior & constantior, ac cæli in-
fluentia salubrior. Vide ad hanc materiam
Franciscum Victor. in Relectione de arte Ma-
gica, in solut. ad 4. non longè à fine, & Iose-
phum Angles in q. de ead. materia, octaua
difficultate.

Non licet
magorum
vni reme-
dio vel cõ-
silio in ma-
lesicis col-
locari.

9. Conclusio. *Quamuis Magi & ma-
lesici possint multos morbos curare, & male-
ficia illata sæpè dissoluere, licet non omnia
non est tamen licitum Magos vel malesicos
accedere pro dissolutione: & qui contra fa-
cit, grauissimè peccat.*

PROBATVR Leuit. 19. Non declinetis ad
Magos, nec ab Ariolis aliquid sciscitemini.
& cap.

& cap. 20. Anima, quæ declinauerit ad Magos, &c. interficiam eam, & Deut. 18. & 26. q. 7. cap. Non obseruetis: & in C. de malefic. & mathemat. L. Nullus, & L. Nemo. Et hoc in tantum verum est, quod etiamsi maleficus paratus esset, nõ esset licitum vti ipsius opera, contra Angelum in verb. Superstitio. §. 13. allegantem pro se Aureolum in 4. d. 34. qui putat esse licitum petere dissolutionem à parato: Sed communis sententia est in contrarium: S. Thom. in 4. dist. 34. q. 1. artic. 3. S. Bonauent. ibidem q. 2. Syluester in verb. maleficium. q. 8. Caietan. & Aurea Armilla ibidem. Turrecremata 33. q. 1. super cap. Si per sortiarias. Martinus Nauarr. in Manuali cap. 11. num. 29. Ratio etiam probat. Maleficus communiter non potest tollere, nisi per inuocationem & auxilium Dæmonis. At Dæmonis auxilium inuocare, ex se malum est, & nulla circumstantia potest muni, vt sit bonum. Ergo quisquis petit à malefico, vt faciat id, quod sine peccato non potest, peccat: quia sic petens, consentit peccato alterius. Non solum autem qui faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus, digni sunt morte. Rom. 8.

Si tamen maleficium adhibitum tale esset, quod sine inuocatione Dæmonis remoueri posset per remotionem signorum aut vnguëtorum, tunc non esset illicitum procurare ipsius dissolutionem. Licitum autem est male-

Q 4

scia

ficia soluere per opera pia & Ecclesiastica, vt pote exorcismos, sacramentalia, sacramentorum frequentationem, orationes, ieiunia, aliaq; pietatis exercitia, de quibus in cap. Si perfortiaras.

10. Conclusio. *Magi & malefici potestate Demonum instructi, possunt tempestates mouere, pluuias, tonitrua, grandinem pruinam, aliaq; meteora producere,*

Iob. 1. et 2. **P**ROBATVR ex historia Iob. Sathane procuremente, ignis de celo cecidit, & tactas oues, puerosq; consumpsit, & iterum: vehemens ventus irruit à regione deserti, & concussit quatuor angulos domus, quæ corruens, oppressit liberos. & in Psal. 77. Et occidit in grandine vineas eorum, & moroseorum in pruinâ. Et tradidit grandini iumeta eorum, & possessiones eorum igni. Misit in eos iram indignationis suæ, indignationem, & iram & tribulationem, immissiones per Angelos malos, &c. Super quæ verba legendus est Augustin. Idem patet in C. de malefic. & mathematic. L. Multi. Verb. Elementa turbare, & ibidem L. eorum: cuius verba sunt. Eorum est scientia puniendâ, & seuerissimis meritò legibus vindicandâ, qui magicis accincti artibus, aut cõtra salutem hominum moliti, aut pudicos animos ad libidinem deflexisse deteguntur. Nullis verò crimi-

mina-

minationibus implicanda sunt quæ sita humanis corporibus remedia, aut in agrestibus locis innocenter adhibita suffragia, ne maturis vindemijs metuerentur imbres, aut ventis & grandinis lapidatione quaterentur, quibus nõ cuiusq; salus aut æstimatio læderetur, sed quorum proficit actus, ne diuina munera, & labores hominum sternerentur. Hæc in d. L.

Probatnr ratione. Omnia meteorologica, vt constat ex libris Aristotelis Meteorologicis generantur in regione aeris ex concursu elementorum & caussarum naturalium. Sed demonibus hæc inferiora subiacent quo ad motum localem, Deo permittente: ergò.

II. Conclusio. *Quæ ex proxima elicitur: Magi & malefici possunt efficere sterilitatem, & rerum necessariorum ad conseruationem humanæ vitæ inopiam.*

PROBATVR. Omnia quæ in terra crescunt & necessaria sunt ad sustentationem hominum, dependent ex motu & influentia corporum cœlestium, & elementorum temperamento. Si igitur elementa turbentur, tempestates ventiq; sine ordine & modo excitentur, necnon grandines & pruina immittantur, quæ agris, vineis, arboribus & frugibus noceant: sequuntur sterilitas & rerum inopia.

Q 5

12. CON-

12. Conclusio. *Magi & malefici sepe transferuntur corporibus verè & realiter de loco ad locum, & ad conuentus suos.*

HAEC Conclusio est contra Ioann. Franciscum Ponzinibium in lib. de Lamijs, & Excellentia vtriusque Iuris, qui habetur in volum. 10. Oceani iuris, contra Andream Alciatum li. 3. parergon Iuris. cap. 22. Martinum Arles in tractat. de superstitionibus. Vlricum Molitorem in Dialogis de Pythonicis mulieribus, & alios quosdam. Communis autem & vera sententia tenet Conclusionem. Sic tradunt Turrecre. in cap. Episcopi. 26. q. 5. Guilhelm. Parisiens. vltima parte de Vniuerso: cap. 21. Malleus in 1. & 2. par. Bartholomæus Spineus in q. de strigibus. cap. 5. & in Apologia prima contra Ponzinibium. Francisc. Victoria in Relect. de arte magica, à num. 32. Alfonso Castrens. lib. 1. de iusta hæretic. punitio. à cap. 14. Syluest. in verb. Hæresis. 3. à num. 6. Card. Caietan. 2. 2. q. 95. super artic. 3. S. Thom. Ioseph. Angles in florib. loc. cit. diffic. 5. Mart. Nauar. in Manuali cap. 11. num. 38. Paul. Grill. Iurifconsultus latissimè in lib. 2. de Sortilegijs q. 7. Ioan. Bodinus lib. 2. cap. 4. & hæc est communis sententia, cui contradicere, repugnat Theologiæ, Philosophiæ, & rerum experientia certissimæ.

Pro-

Probatur Conclusio. Dæmones sunt integri in potentia naturali, sicut boni Angeli, vt probatum est in Præludio 8. Sed boni Angeli possunt transferre corpora breuissimo tempore de loco ad locum: ergo & mali. Assumptum probatur ex 14. cap. Danielis. Angelus apprehendit Prophetam Abacuc in vertice capitis, & ex Iudæa breuissimo tempore in Babylonem tulit, & restituit iterum confestim in locum suum, vt Scriptura loquitur: & Angelus malus, Matthæi 4. assumpsit Saluatorem, & statuit supra pinnaculum templi, & in Euangelio Dæmones à Christo expulsi, ex permissione diuina intrauerunt porcos, & eos præcipitarunt in mare. Et antiquissimi probatissimiq; historiarum scriptores prodiderunt, Simonem Magum vehiculo & opera Dæmonum in aëre volasse, & ad orationem D. Petri fugatis Dæmonijs, in terram, etiam populo spectante delapsus, & cruribus iacuisse perfractis. Sic Clemens lib. 6. Constitut. Apostol. cap. 9. Egesipp. lib. 3. de excidio Hierosolymitano, cap. 2. Arnobius lib. 2. aduersus gentes. Cyrillus Hierosolymitanus, cateches. 6. Maximus Taurinensis in ferm. 5. de natali Apostol. & alij alibi. Et Epiphani. lib. 1. contra hæresim 30. de adolescente magica arte corrupto refert, quod in aquis gelidis ad Gardara volauerit, & latus suum
ad fo-

ad fœminæ pulchritudine formæ excellentis, latus affricuit. Illa autem signauit se in nomine Christi, vt quę Christiana esset: cui neq; necessarium erat delinquere, & inter viros & fœminas lauari. Basilius magus, vt testis est S. Gregor. lib. 1. dialog. cap. 4. repulsus à monasterio à fratribus, iussione sancti viri Equitij, dixit frequenter, se cellam Equitij magicis artibus in aera suspēdisse: nec tamen eius quempiam lædere potuisse. Nec etiam desiderantur testimonia satis nota & terribilia, quibus declaratur, diabolum sua potestate hominem à medio sustulisse, & in aera rapuisse. Cæsarius d. 5. cap. 27. narrat in ciuitate Lubecen. puellam quandam fuisse, cui iuuenis quidā probabatur, secundum quod ei promiserat, fœminā consentiente, cum Theodoricus Susatensis se eius concubitu vti sperasset, socius ei illudens, accessit illam. Quo cognito, iratus dixit: Diabolus qui me huc adduxit, poterit me etiā hinc reducere. Mox inuitatus adfuit, hominē rapuit, & in aera leuauit, & vltra ciuitatem transferēs, iuxta ripam cuiusdam lacus incommodè satis deposuit. Ad quem sic ait: Si non quocūq; modo te signasses, modò occidissem te: tenuiter enim & imperfectè in ipso raptu signum sibi crucis impresserat. Dimissus à demone tam grauitè cecidit, vt in terra sine sensu iacens, sanguinem vomeret. Et cap. 34. aliud inserit satis etiam memorabile. In Susatia ciuitate

tate Diocesis Coloniensis, miles quidam Thymo nomine habitabat, qui sic totus deditus erat ludo tesserarum, vt non die, nec nocte quiesceret, semper sacculum cum nummis secum portabat, vt non deesset ad ludendum pecunia, ac ita in ludis expeditus & fortunatus erat, vt vix aliquis ab illo sine dano recederet. Nocte quadam Deo iuste in penam, ad aliorum exemplum permittente, diabolus domum eius in specie cuiusdam ludere volentis intrans, sacculumque nummis refertum, sub ascella portans, ad tabulam sedit, denarios liberaliter apposuit, tesseras iactauit, & multa acquisiuit. Cui cum prosperè succederet, & militi iam pecunia, quam apponeret defuisset, iratus ait: Nunquid non diabolus es tu? Et ille: Nunc satis est, appropinquat enim tempus matutinale, oportet nos ire. Tollensque illum, per tectum traxit, cuius viscera tegulis retrahentibus, miserabiliter excussit, & quid de eius corpore factum sit, vel in quem locum illud proiecerit, vsque hodie ignoratur. Et in cap. 56. eiusdem distinctionis. In villa quadam, ait, ante paucos annos, diocesis Coloniensis, quæ Ambula vocatur, campanarius fuit, & fortè adhuc viuít, votum habens cuiusdam peregrinationis. Hic cum die quadam condixisset cum femina quadam villæ suæ, quod manè pariter ituri essent, illa eum rogauit, vt maturius surgeret, & matutinas pulsaret, propter solis feruorem: & promi-

sit.

sit. Eadem nocte diabolus ad lectum eius ve-
 niens, tetigit eum, & ait: Pulsa matutinas, sicq;
 discessit. Qui mox surgens, & lumen in Ec-
 clesia ardere conspiciens, cum ante primum
 gallicantum esse deprehendisset, putans quia
 a praedicta foemina fuisset excitatus, de Ec-
 clesia exiuit volens ei dicere, vt iret dormi-
 tum, eo quod nec tempus esset. Quam cum
 quaereret, nec inueniret, bouem nigrum con-
 tra se stare vidit, qui lingua emissa hominem
 tetigit, eumque super dorsum suum per illam
 misit, & per aërem cum illo volitans, super
 pinnam turris Castri quod Ysenburg dicitur
 deposuit. Cui cum diceret: Timesne ali-
 quid modo? Respondit ille: Dei permissio-
 ne huc ductus sum, nihil contra me poteris,
 nisi quantum ille permiserit. Ad quod diabo-
 lus: Fac mihi homagium, & ego te deponam,
 daboq; tibi diuitias multas: quod si non fece-
 ris, vel fame in hoc loco morieris, vel praeci-
 pitio interibis. Cui campanarius spem habens in
 Christo, respondit: Adiuro te per nomen Iesu
 Christi ne me ledas, & vt me sine periculo cor-
 poris mei deponas. Mox diabolus illum tol-
 lens, in campo iuxta villam Gerishheim/ satis
 incōmodè deposuit. Ante lucem diei in dedi-
 catione Ecclesiae eiusdē villae, diluculò homi-
 nes ad matutinarū solemnia cum faculis pro-
 perantes, cum hominem in agro, in magno de-
 sectu reperissēt, atq; refocillassent, auditis his,
 quae

que ei cōtigerant, satis mirati sunt. Quarto vero die regressus in domū suam, situm tā locorū, quā ædificiorum, quæ nūquam aliās ante viderat, tā plenè omnibus exposuit, vt de raptu eius nihil dubitarent. His & addere possumus aliud recentius relatum à Ioanne Georgio Godelmanno Iurisconsulto, in tractat. de magis, veneficis & lamijs, lib. 1. cap. 1. num. 8. In Saxonia virgo opulenta formoso iuueni, sed tenuioris fortunæ, matrimoniū promisit. Hic quid futurum præuidens, illam prædiuitē, & sexus ratione mutabilem, fidem vix seruaturā esse, puellæ respondit. Illa contra diris se execrari his verbis cepit, si alteri quā tibi nupsero, tunc diabolus in nuptijs illis me abripiat. Post interuallum aliquod illa mutat animum, nubit alteri, priore sponso spreto, qui eā semel atq; iterum promissi, dirēq; imprecationis admonuit. Sed illa posthabitis his omnibus, nuptias cū altero spōso, relicto priore, celebrat. Ipso die nuptiali cognatis, amicis & cōuiuis hilaribus, sponsa vigilante conscientia, redditur tristior solito. Tandē diaboli duo sub specie duorū equitum, in eades nuptiales veniunt, excipiuntur, adducuntur mensæ, hisq; remotis, choreq; vniq; ex his spōsa honoris causa tanq̄ peregrino adiungitur, cum qua bis saltauit, & tandē eam è conspectu parentū & amicorum, summo cum gemitu & lamentatione, per ostium, in altum sustulit. Altero die parentes &

ami

amici mœsti, sponfam quærunt, vt delapsam fortè sepelirent, sed ecce eidem socij occurrunt, vestes, aurumq; referentes, additis his verbis: non in has res, sed in sponfam à Deo nobis fuit potestas concessa.

Memorable est & illud, quod recenter contigit anno elapso 1595. in oppidulo Vilmarienti, Treuerensis diœcesis. Quædam Margareta, vxor Ioannis Eysenkopff, ciuis illius loci, peperit infantem, nomine Conrardum. Hunc etiam ante & post diem purificationis sæpissimè à festo Ascensionis vsque ad Diuisionis Apostolorum spiritus è cunis abstrahit in alium locum transtulit. Aliquando in lectum matris collocauit, quandoq; in gradibus cellæ vinariæ abscondit, nonnunquam in partibus superioribus domus, aut secretioribus. Netamen puer quid mali pateretur, spiritus acceptis pannis etiam clam è custodia parentum semper tenero corpusculo supposit. Quadam vice cum mater lectum in hypocauisto pro puero à spiritu accommodatum destruxisset, manus & facies, vbi nuditatem vestes non cooperiebant, intumuerunt, & cutem exuerunt. Quandoq; etiam spiritus puerulum in cunis mouit. Fuit & illud vsitatum, quod infans semper ferè fleret, quando à matre in cunis collocabatur: quiesceret autem positus à spiritu in alio loco. Visis & cognitistot molestijs & vexationibus spiritus Reuerendus
Domi-

Dominus VVilhelmus Lyndener, Decanus Ruralis, & vicepastor Vilmariensis, scripto me consuluit, quid fieri possit ad liberandum puerum à molestia spiritus. Inter reliqua remedia admonui vtendum fore rebus sacramentalibus & benedictis, quas sancta mater Ecclesia exorcizat & benedicit ad effugandas & diminuendas Dæmonum potestates. Parentes huiusmodi res adhibuerunt, nec non etiam ad locum sacrum peregrinationem instituerunt, Deumq; precati sunt. His adhibitis & perfectis aliquo tempore tentatio desijt. Postea autem res benedictæ abscissæ repertæ sunt, & iterum spiritus puerum transferre cœpit. Hæc latius ad diligentem inquisitionem præfati Domini VVilhelmi, Scriba ciuitatis Vilmariensis in notam recepit, atq; perscripsit.

Alia adhuc plura adduci possent, ad demonstrationem realis translationis, sed hæc sufficient, deinceps etiam maleficorum & sagarum certissima experimenta in vltiorem confirmationem adiungentur. Cæterum translatio corporis de loco ad locum virtute diabolica effecta, etsi breuissimo tempore fiat, non tamen fit in instanti: cùm id repugnet motori finitæ virtutis. Celeriter autem talis motus peragitur propter maximam virtutem & fortitudinem dæmonis: quandoquidem quanto maior est potentia mouentis, tanto celerior ac, velocior est motus, vt rerum ex-

R

perien-

perientia & Philosophia attestantur. Nunc veritas Conclusionis latius confirmanda est varijs experimentis, de quorum veritate minimè dubitandum est.

Multi vtriusque sexus viri, mulieres, pueri & puellæ confitentur id verum esse. Imò quandoque deferuntur à Dæmonibus ad cursum: & quia vel nomen IESVS ex improviso nominant, vel signo crucis se muniunt, vel aliud signum Christiani præstant, alijs disparentibus, pedestris ordinis fiunt in redeundo, qui ferebantur à Diabolo in adeundo conuentum: quandoque cadunt ex arboribus in terram, & membra collidunt: quandoque, quia leges Diaboli transgrediuntur, miserè vel à Diabolo tractantur, vel à socijs percutiuntur. Quoniam in priori æditione spem dedi me experientijs data meliori occasione vberius Conclusionem probaturum, id nunc præstare decreui: in primis aliena, deinde nostra inseram. Paulus Grillandus Iurisconsultus Italus, in lib. 2. de Sortilegijs q. refert cum alijs experimentis, quod nec dum, inquit, decem elapsi sunt anni, quod mulier quædam iuuenicula, infra 16. annum ætatis suæ existens, adhuc virgo, Sabinensis Diocæsis, ex altero tamen oppido oriunda, à quadam alia malefica seducta, & ad ludum ducta fuerit, vt profiteretur illam sectam, & præmonita ne signo crucis se

cis se muniret in loco congregationis, ac-
 cesserunt, iuuenula videns maximam viro-
 rum & mulierum multitudinem, & princi-
 pem ipsum Sathanam in solio maiestatis su-
 perbè sedentem, & ornamentis auratis, & pur-
 puratis vestibus decoratum, vehementer ob-
 stupuit, & cùm esset simplex, incauta, imme-
 mor præmissæ admonitionis, stupefacta &
 admirata rerum magnificentiam & statum,
 signo crucis se muniuit, dicendo: Iesu bene-
 detto, che cosa e questa? id est, Iesu benedicte,
 quæ res est ista? Nec dum verba protulerat,
 statim cuncta euanuere, & omnibus lumina-
 ribus penitus extinctis, sola misera in maxi-
 mis tenebris remansit, & maximo terrore af-
 fecta, penè mortua est. Recordata nominis Ie-
 su & B. Virginis Mariæ, deuotissimis precibus
 se illis commendauit, & vouit castitatem, si
 incolumis euaderet. Quidam senex rusticus
 vnà cum filia & asello transibat locum, vbi
 puella erat, & plurimùm de sorte sua lamen-
 tabatur. Qui senex audito gemitu accessit,
 dicens, filia mea quid facis hic sola tempore
 nocturno? quam videns nudam magis obstu-
 puit. Virgo pudore confusa lachrymans & su-
 spiria trahens, viro se commendauit, vt illam
 duceret secum ad domum suam, quæ non
 multum distabat. In itinere rotam facti se-
 riè narravit. Quibus auditis senex obstupuit,
 & cùm intellexisset de patria & parentibus

R 2

virgi

virginis, decreuit parentes certiores reddere,
 & puellam restituere. Retinuit eam domi suæ
 duobus aut tribus diebus, & vxor viri eam
 beneuolè tractauit. Post triduum senex iuuen-
 culam a sello suo impositam, reduxit ad pa-
 triam, & parentibus restituit: Qui existimabāt
 puellam raptam, vel à milite, vel alio nequam
 nocturno tempore. Senex benignissimè, vt
 decebat, à parentibus puellæ susceptus & tra-
 ctatus, & tandem dimissus cum muneribus.
 Puella quæ dono Dei, & intercessione B. Vir-
 ginis periculum euaserat, votū adimplere de-
 creuit, & ingressa est monasterium S. Francisci,
 assumptoq; habitu, professionem fecit, con-
 fistentibus parentibus, & castissimè vixit.
 Maleficam verò, quæ filiam ad illum locum
 conuentus duxerat, denunciârunt curiæ, & re-
 comperta, publicè fuit igne combusta. Aliud
 quod etiam in Italia contigit, narrat Bartho-
 lomæus Spineus in q. de Strigibus cap. 18. Qui-
 dam, inquit, Andreas Magnanus Bergomēsis,
 habitator Ferrariæ, hac hyeme mihi narrauit,
 quod à quodam suo affine Venetijs commo-
 rante cognouit, hoc quod contigit superiori-
 bus annis, quandam puellam, quæ cum matre
 Bergomi morabatur, inuentam fuisse nocte
 Venetijs in thalamo sui affinis: quam manè re-
 pertam nudam, recognitamq; quia consobri-
 na erat, cùm interrogassent, quomodo illuc
 venisset, aut ibi esset, & quare? Plorās illa, post-
 quam

quam vestita ab illis fuit, hæc narrauit. Hac nocte cum in lecto vigilarem, vidi matrem meam, quæ me dormire putabat, surgentem de lecto, & exutam camisia, se quodam vnguento, quod ex vasculo assumpsit, de lateribus extracto, perungentem corpus. Et statim assumpto baculo quodam ibi præparato, in modum equitatis ascendens, extra fenestram deportata est, & à me nequaquam ex tunc ibi visa. Cumq; ipsa quoq; de lecto surgens, meum vt mater fecerat, perunxissem corpus, extra fenestrameducta, statim in hunc locum deportata sum, vbi matrem puero huic insidiantem vidi. Ex quo ego territa, cum matrem etiam ob meum aduentum conturbatam vidissem, & comminantem, nomen Domini IESV & B. Virginis inuocaui, & ex tunc matrem non vidi, & ego hinc nuda solaq; remansi. His auditis à puella, omnia hæc affinis scripsit Inquisitori Bergomensi, à quo mater capta, & tormentis exposita, cuncta confessa est, & addidit se à demone plus quam quinquagesies deportatam, vt puerum illum prædicti affinis occideret, sed tamen nunquam præualuisse, eo quod semper puerum signo crucis, & sanctis orationibus parentum munitum inuenerit. Haud dissimilia refert Bodinus lib. 2. cap. 4. in Gallia contigisse, & inter alia de Lochiana Saga. Vir enim quidam tenuis, cum vxorem interdum abesse noctu perciperet, bonamq; noctis par-

tem emanere: præterea dicentem se, aut ad de-
 onerandum alium egredi, aut ad lauandum
 cum vicina sua, aliquoties falsi euicisset, suspi-
 cionem concepit de perfida eius libidine, &
 necem interminatus est, nisi locum quo profi-
 ciscebatur, indicaret. Illa sibi à periculo metu-
 ens, rem vterat confessa est, atq; vt explores, &
 videas hæc ita se habere, si volueris, eodem de-
 uenies. Tunc tradidit ei vnguentum, quo se v-
 terq; inunxerunt, & pronunciatis aliquot vo-
 cibus, Diabolus eos Lochijs in Arenarias Bur-
 degalenses magno spacio distâtes exportauit.
 Videns itaq; vir se in ignota Magorum & Dæ-
 monum humana specie, aspectus tamen hor-
 rifici, frequentia versari, dicere cepit: Deus mi
 vbi nam sumus? hoc dicto, repente cætus dis-
 paruit. Ille verò cernens nuditatem sui cor-
 poris, oberrauit per agros, donec manè rusti-
 cos inuenit, qui ipsum in viâ deduxerunt. Re-
 uersus Lochias ad Questorem rerum capitaliū
 recta via contendit, qui audita probè historia
 fœminam præhendi iussit: Illa verò minuta-
 tim omnia confessa est, & vtrò agnouit pecca-
 tū. Aliud refert, quod cuidam nobili viro ad
 Melodunum accidit, qui Molitoris verbis &
 propria curiositate ductus, cætum malefico-
 rum adiit, sed quoniam perhorrescebat metu,
 quamuis non inuocaret Deū, Diabolus maxi-
 ma voce inclamauit, qui snâ hîc metu it? Sic vo-
 lèti nobili viro discedere, cætus abscessit. No-
 bilis

bilis reuersus maleficū indicare statuerat, sed ille admonitus, fuga sibi consuluit. Et de Lugdunensi potenti muliere narrat, quod nocte surgens lucē accendit, & arrepta pyxide se inuinxit, & post voces aliquot elata est: hos ritus obseruans mēchus, qui cū ea cubauerat, lucernā capit, peruestigat vndiq;, & ea non inuenta, cum pyxidem vnguenti reperisset, curioso animo exploraturus virtutem vnguenti, fecit prout mulier se habuerat, statim elatus cōperit se cum Magorum cētū esse in agro Lotharingæ, & consternatus est: Sed cū primū Dei opem implorauit, euauit totus cētus. Ipse verò Lugdunū reuersus pedibus, maleficam accusauit, quæ confessa rem totam, igne perijt. Multa quæ in Germania contigerunt, habet Malleus maleficarū, sed ex nostris quæ recētissima & notissima sunt, placet aliqua adiungere. Anno Dñi 1589. 22. Septemb. quidam Villicus nomine Michaël, de pago Longen, sub iurisdictione Reuerendiss. Dñi nostri Archiepiscopi Treuirensis, in præfectura Pfalsel extremum supplicium pertulit, qui inter reliquos articulos confessus est, quod circa diem natalē Christi tunc præteritam, ad locum Congregationis Mosellam, ad crucem prope pagum Lonckewich/ deportatus fuerit, & cū ad dictum locum tardius venisset, congregatio absoluta extitit, tunc tacitè dixit: Domine Deus, iam factū est, tunc in eodem morali temporis puncto

cecidit in terram planam: & circa horam vndecimam noctis versus Mosellam se contulit, accepta scapha traiecit, domum rediens, ad lectum se recepit. Hoc anno 1591. 4. die mensis Maij, in quo adhuc versamur, etiam in præfectura Palatiolensi igne vitam finiuit quidam Martinus de Corlingen, qui inter alia confessus est, quod bis à cursu & conuentu, qui fuerat prope pagum dictum Pellingen, rediens, ceciderit inter frutices, eò quòd dixisset. O Deus, quomodo huc appulimus? Idem confessus est quid satis memorabile, quod videlicet illo anno superiori, quando maxima fuit annonæ in his partibus penuria, & si bene recolo, contigit talis caritas Anno Domini 1584, in vere Treuiris emerit duas mensuras siliginis, quas nostrates viercellas nominant, & quia edictum Ciuitatis publicatum extitit, ne frumenta dimitterentur extra ciuitatem, propter ciuium necessitatem, commodè exportare non potuit, Dæmon ipsum prope portam ciuitatis dictam antiquam, in loco iuxta muros, vbi aliquando fuit capella Sanctissime Trinitati sacra, cum sacco frumenti in aërem sustulit, & trans murum & fossata deposuit, deinde cum frumento domum abiit.

Hic dubium esse possit, quis saccum frumentitulerit? Responso digna data est in simili Domino Henrico Huiltzbach, Iuris Doctori, prætori huius Ciuitatis Treuirensis, qui
cūm

cùm ante paucos annos coram alijs maleficum doctum examinaret super articulis, de quo præcesserant testimonia, quod in congregatione in sella sedisset, exactius rem cognoscere desiderans, interrogauit, quis sedem attulisset? Examinatus moleste tam studiosam interrogationem ferens, respondit, quod principium peteret, addens: qui me deportauit, nunquid potuit & sedem deferre? Sic in proposito, qui hominem transtulit, saccum cum frumento simul portauit. Sicut idem Angelus qui Abacuc Prophetam ex Iudæa in Babylonem portauit, simul etiam pulmentum pro prandio Danielis transtulit. Anno Domini 1586. 13. Augusti, quædam malefica nomine Gertrudis, de oppidulo Erangh, cum alijs incinerata est, quæ cum quadam vice ad cœtum, qui tunc congregandus in *Hehenroderheidt* portaretur à Diabolo sub forma hirci, Deum nominauit nescio qua occasione, & sic hircus eam in frutices & spinas deiecit, ita quod valde malè se læserit. Altera die domum rediens, vicinis dixit, quod supplicatum iuisset ad B. Virginem in Clusam Euerhardi. Adhuc vnum ex processu *Weisenbeims Annæ* annotandum. Hæc cum Colonia ageret, quadam vice vecta hirco cum Amasio redijt ad solitum cœtum in *Hehenroderheidt* est enim hic locus nominatissimus apud maleficos & sagas, generales conuentus vt plurimum nostrates ibidem

celebrant, finito cætu siue concilio, incidit in contentionem ratione quorûdam bonorum cum propria filia, eamq; verberauit in præsentia filij, vt non solum mater, sed etiam filius & filia deposuerunt. Plurima similia facta adferre possem; sed hæc sufficiant: abundant enim his nostrorum iudicum acta & processus, & res tam clara est, vt nemo negere possit, nisi solem de mundo tollere audeat: Hic respondendum vni argumento Francisci Ponzinibij, quod quidam maleficorum aduocati Achilleum putât, cum ne quidem Thersitis sit. Confessio debet continere verum & possibile, per Glossam, Baldum, & alios in l. i. C. de Confess. & Gloss. in cap. fin. de Confess. in 6. ff. ad legem Aquil. l. Inde Neratius. §. fin. Sed ista quæ confitentur de delatione reali, respuunt ius & natura: ergo non sequitur: istæ mulieres sic confitentur, ergo sic est. Nam confessio longè distat ab actu: & quicquid est contra naturam, deficit in suis principijs, ergo naturaliter est impossibile. Ad hoc argumentum facilis est responsio. Si quid probaret, argueret contra Scripturam, quod ea quæ de delatione Abacuc, Christi Saluatoris, & Philippi, quem *Daniel 14.* Spiritus Domini rapuit, & inuentus est in *Math. 4.* Azoto, Scriptura narrat, essent falsa, & contra naturam, & phantastica. Quia si impossibilis & falsa est confessio, quod Dæmon hominem possit per aërem deferre, & deficit in suis principijs: *Act. 8.*

cipijs: impossibiles sunt etiam dictæ transla-
tiones. Quia sicut data possibilitate in vno, per
consequens datur in omnibus alijs, quæ sunt
eiusdem ponderis & magnitudinis, vt S. Tho-
mas argumentatur, in cap. 4. Matth. Ita posita
impossibilitate in vno, sequitur impossibili-
tas in omnibus alijs eiusdem ponderis ac ra-
tionis. Præterea si trāslatio realis deficit in suis
principijs, & repugnat naturæ: aut id contin-
git ex parte mobilis, aut mouētis, aut vtriusq;
simul. Non ex parte mobilis, homo enim est
corpus, quod moueri potest tam motu natu-
rali, quàm violento, vt omnibus sensu prædi-
tis manifestissimū est. Non ex parte mouentis:
quia mouens est fortissimus, & non est creatu-
ra super terram, quæ ei comparari possit. Non
ex parte vtriusque, vtpote quia non possit esse
contactus debitus inter agens & patiens, qui
requiritur ad actionem & passionem, cum
homo sit corpore affectus, Dæmon verò spi-
ritualis creatura: hoc, inquam, non impedit.
Nam anima mouet suum corpus, & Dæmon
etiam corpus assumptum. Si quis dicat: Deus
non permittit, frustra hoc dicitur. Quæ enim
fieri & facta cognoscimus, nec principijs natu-
ræ, aut Theologiæ repugnant, ea Deum per-
mittere dubitare non debemus. Scimus enim
quod nihil facere possumus sine permissione
diuina, nec aliter inuestigamus, an Deus per-
mittat, nisi quia similia facta & fieri experi-
mur.

mur. Argumentum nunc mutatis mutandis retorquetur. Confessio debet esse vera & possibilis. Sed confessio maleficorum & sagarum est vera & possibilis, ergo fidem meretur.

Maior probatur ex legibus & iuribus à Ponzinibio allegatis : assumptum constat ex dictis. Quicquid Theologiæ conuenit, nec naturæ principijs repugnat, & de facto contigit: verum est & possibile, sequitur ergo optimè. Viri & mulieres confitentur delationem realem : ergo sic est, si argumentum rectè intelligatur. Non enim confessio facit verum & possibile, quod ex rei natura eiusque principijs fieri nequit, vt argumentum in oppositum præsupponit. Sed confessio prodit verum, quod in facto contigit, res enim non accipit veritatem à confessione, sed à propria entitate & existentia. Quis enim tam ignarus, qui non nouerit confessionem distare ab actu. Si quis confiteatur & affirmet chimeram esse, non ideo, quia ignarus id confitetur, chimera est. Confessio ergò vera est, quando est conformitas siue adæquatio rei & principiorum in ordine ad intellectum: quod est in confessione maleficorum de reali delatione. Imò etiam Textus in Cod. Theodosiano L. fin. de malefic. & mathemat. videtur mentionem facere congregationum magicarum siue malefica-

ficarum. Sic enim ait. Ne quis deinceps nocturnis temporibus, aut nefarias preces, aut magicos apparatus, aut sacrificia funesta celebrare conetur, detectum enim & conuictum competenti animaduersione mactari perenni auctoritate censemus. Quid enim aliud nostri malefici faciunt? habent magicos apparatus, nocturnis horis conueniunt, Dæmoni obsequium præstant, Deum inhonorant, & conspirant contra Christum & exercitum eius. Dicit quispiam: aliquando experientia compertum, quod quando mulieres dicebantur in cursu fuisse, domi remanserint, nec loco se dimouerint. Huic dubitationi satisfaciet sequens conclusio. Certum est enim, quod aliquando non sunt realiter in crusu & congregatione, sed tantum repræsentatiuè: tamen tunc consensum Diabolo præbuerunt in repræsentationem: vt proprijs eorum confessionibus didicimus.

Ex dicta Conclusionem elicitur, secundum communem sententiam, hanc translationem fieri virtute Diaboli, nec vllam virtutem habere vnguenta, herbas, baculos, aliaque corporalia, quæ adhibentur, sed signa tantum esse.

Dicit hîc fortassè aliquis: compertum experientia quandoque est, alios experimentâ gratia animaduertisse vxores se vnxisse, qui etiam idem præstiterunt, & secuti sunt: ergò aliqua

aliqua

aliqua virtus ex rei natura inest vnguētis. Respondeo : hoc non probat aliquam virtutem vnguētis inesse, sed tales ex aliqua infidelitate, & quasi fiducia, implicite in dæmonem habita id tentasse, & ita opera Diaboli talem translationem effectam. Si quis autem forti fide instructus, in confusionem diabolicæ machinationis, ad docendum & confortandum alios, nihil virtutis inesse huiusmodi naturalibus, ad tales effectus vtatur, procul dubio nulla translatio sequeretur. Proximè conclusioni ob stare videtur cap. Episcop. 26. q. 5. sed huic respondebitur infra in fine tractatus, in solutione argumentorum.

13. Conclusio. *Non semper corporaliter feruntur ad conuentus, sed quandoque sunt illusiones in imaginatione & phantasia.*

IN hac Conclusionem non est Controuersia. Quando tamen fit illusio, maleficorum accedit consensus, quia vt declaratum in præludijs 3. 4. & 5. ad maleficia requiruntur coniunctim Dæmonis potestas, & peruersa malefici voluntas. Per consensum autem intelligo, tam implicitum, quàm explicitum voluntatis actum. Et, si per impossibile, ita Deo permittente, sensum tam exteriorem quàm interiorem somno supprimeret Dæmon, vt intellectus

lectus non aduerteret, & voluntatis consensu, qui præsupponit intellectus dijudicantis actum, non accederet, vt accidit in phreneticis & somniantibus: homo non peccaret: quia peccatum ex sua natura voluntarium esse debet, vel in se, vel in sua causa: & sic

Diabolus in huiusmodi actibus
non assequeretur suum
intentum.

(••)

SECVN